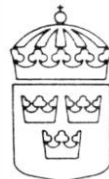

Motion till riksdagen

1988/89:Fö201

av Jerry Martinger (m)
Kontroll av TIR-bilar

Mot.
1988/89
Fö201-203

Vid åtskilliga tillfällen under senare år har TIR-märkta långtradare från andra länder observerats i Sverige på bl a mindre vägar inom militärt intressanta områden, i närheten av för totalförsvaret väsentliga objekt och anläggningar eller i anslutning till viktig svensk militär verksamhet. I samband med militär övningsverksamhet har s k statsfartyg från samma länder icke sällan samtidigt uppenbarat sig i hamnar eller farvatten i nära anslutning till övningsområdena.

Det finns skäl att anta, att ifrågavarande långtradare och fartyg varit försedda med avancerad teknisk utrustning och att de bedrivit fientlig underrättelseverksamhet mot vårt land.

När det gäller långtradarna har dessa kunnat röra sig fritt inom landet, varigenom de på ett betydelsefullt sätt kunnat komplettera fartygen vid exempelvis signalspaning. Långtradarnas besättning har dessutom tämligen ostört kunnat placera ut teknisk utrustning på olika ställen i den svenska naturen.

Det är också sannolikt att långtradarna använts vid s k satellitspaning. Vissa fordon har nämligen varit utrustade med stora uppåtriktade reflektorer, som utan svårighet kunnat identifieras med hjälp av spionsatelliter.

Fotografering från satellit ger ju möjlighet till exakta positionsbestämningar, vilka i sin tur kan ha stor betydelse vid upprättande av kartor etc till ledning för exempelvis sabotörer. Exakta positioner är också en nödvändig förutsättning för programmering av moderna robotar, som med hjälp av elektronik styrs direkt till utvalda mål.

Långtradarna kan rentav också ha använts för att transportera vapen- och sabotagemateriel till kontaktmän som här i landet åtagit sig att förvara materielen till dess s k sabotageförband behöver den i en krigssituation. Detta underlättas fö av att utländska lastbilsläp ibland blir kvar i Sverige under lång tid. Vidare finns i landet alltid ett antal släp, som inte hör samman med någon här befintlig långtradare.

Det är inte uteslutet att långtradarnas besättning helt eller delvis utgjorts av militär personal, som förutom uppdraget att studera olika militära övningar haft som uppgift bl a att samla in fakta om det svenska vägnätet (broars hållfasthet etc) eller kartlägga var krigsviktiga industrier, telestationer och förråd är belägna. Det skulle självfallet vara en värdefull övning för exempelvis en förbandschef från ett annat land att medfölja en specialutrustad långtradare till Sverige och på så sätt skaffa sig detaljerad kännedom om den svenska geografin.

Naturligtvis är det omöjligt att undanröja varje möjlighet för främmande makt att utöva underrättelseverksamhet mot vårt land. Vi bör emellertid vidta alla tänkbara åtgärder för att försvåra sådan verksamhet. Därigenom skulle också vår säkerhetspolitiska trovärdighet öka.

Bestämmelser som innebär att utländska långtradare generellt endast tillåts använda vissa särskilda vägar vid sina besök i Sverige bör införas. För att bestämmelserna skall följas bör regelbundna kontroller genomföras. Vid brott mot bestämmelserna bör vederbörande förare tas i förhör och lagföras. Hans fordon bör undersökas noggrant och bör dessutom kunna förverkas.

Då lastbilstrafiken delvis regleras genom internationella avtal, torde det dock bli nödvändigt med en närmare utredning om förutsättningarna för att införa sådana bestämmelser.

Generella regler av den typ som angivits ovan skulle avsevärt underlätta kontrollen. Allmänheten skulle nämligen utan någon vidare bedömning kunna rapportera alla TIR-märkta långtradare som befinner sig på andra vägar än godkända "TIR-vägar".

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag om åtgärder för att begränsa utländska långtradares användning av svenska vägar i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 10 januari 1989

Jerry Martinger (m)